



معاونت آموزش ابتدایی  
دفتر آموزش پیش دبستانی و دبستان  
گروه برنامه ریزی فناوری و گروه های آموزشی

# قاصدک سلامتی ۵

درسنامه هفتگی بهار ۱۴۰۰  
پایه پنجم

شامل درس های: فارسی، ریاضی و علوم



کارگروه تخصصی کشوری تدوین و توزیع بسته های یادگیری مستقر در معاونت آموزش ابتدایی استان خراسان رضوی

فرزندان دلبندم

دانش آموزان دیروز ، با تلاش و کوشش و همدلی و همراهی توانستند پیشرفت های قابل توجهی را نصیب کشور عزیزمان نمایند و شما دانش آموزان دبستانی که امید رهبر فرزانه انقلاب به شماست باید تلاش کنید تا با همان همدلی و همراهی پرچم پر افتخار میهن عزیزمان ایران را بر قله های رفیع علم و معنویت برافرازید .

همکاران بزرگوارم

از اینکه یاور ما هستید تا با نگاه عمیق بر چشم انداز ترسیم شده فردایی روشن برای فرزندان این مرز و بوم فراهم نمائیم ، صمیمانه سپاسگزاریم .

والدین عزیز

براین باوریم که شما والدین نقش اساسی در نظام تعلیم و تربیت کشور عزیزمان را دارید. همراهی بی دریغ و مشارکت آگاهانه، داوطلبانه ، خالصانه شما ما را در راه توسعه و تعالی تربیتی فرزندان عزیزمان یاری خواهد داد که از این بابت خداوندرا شاکریم.

## فهرست مطالب

درسنامه فروردین ماه

- ۱ ..... هفته سوم  
۷ ..... هفته چهارم

درسنامه اردیبهشت ماه

- ۱۵ ..... هفته اول  
۱۹ ..... هفته دوم  
۲۵ ..... هفته سوم  
۳۱ ..... هفته چهارم

پیوست

- ۳۵ ..... ارزشیابی درس فارسی  
۳۶ ..... ارزشیابی درس ریاضی  
۳۷ ..... ارزشیابی درس علوم  
۳۸ ..... نگارش متن





## درسنامه فارسی: درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموز بتواند به اهمیت دوستی و همسایه خوب آشنا شود و شخصیت های داستان را تشخیص دهد.

شعر کاجستان را با توجه تلفظ کلمات آن بخوانید و به معنی شعر توجه کنید.

معنی: خارج از روستا در کنار خط سیم مخابرات دو کاج رویدند. رهگذران سالیان سال آن دو کاج را همانند دو دوست می دانستند.

در کنار خطوط سیم پیام  
خارج از ده دو کاج رویدند  
سالیان دراز رهگذران  
آن دو را چون دو دوست می دیدند.

معنی: در یکی از روزهای پاییزی که باد انگار با وزیدن خود به طبیعت شلاق می زد، یکی از کاج ها خم شد و روی کاج دیگر افتاد.

روزی از روزهای پاییزی  
زیر رگبار و تازیانه باد  
یکی از کاج ها به خود لرزید  
خم شد و روی دیگری افتاد.

معنی: گفت: ای دوست مرا ببخش و موقعیت من را درک کن. ریشه هایم از خاک بیرون مانده لطفا چند روزی رحمت من را تحمل کن.

گفت ای آشنا ببخش مرا  
خوب در حال من تأمل کن  
ریشه هایم ز خاک بیرون است  
چند روزی مرا تحمل کن

معنی: کاج همسایه با مهربانی گفت: من دوستی را فراموش نمی کنم. شاید همین اتفاق یک روز برای من رخ بدهد.

کاج همسایه گفت با نرمی  
دوستی را نمی برم از یاد  
شاید این اتفاق هم روزی  
ناگهان از برای من افتاد





## درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



معنی: رفتار مهربانانه این دو کاج به گوش باد رسید، باد هم آرام شد و کاج آسیب دیده ما یواش یواش روی پای خود ایستاد.

مهربانی به گوش باد رسید  
باد آرام شد، ملامیم شد  
کاج آسیب دیده ی ما هم  
کم کمک پا گرفت و سالم شد

معنی: میوه آن دو کاج روی زمین می افتاد و دانه هایشان به آسانی در خاک ریشه می زدند. ابر به روی آن دانه ها باران ریخت و پس از آن روستای ما نامش «کاجستان» شد.

میوه ی کاج ها فرو می ریخت  
دانه ها ریشه می زدند آسان  
ابر باران رساند و چندی بعد  
ده ما، نام یافت کاجستان

**نکته:** در این شعر دو کاج به تصویر کشیده شده است که باهم همسایه هستند. در یکی از روزهای پاییزی به خاطر باد و باران شدید یکی از دو کاج آسیب می بیند و بر روی کاج همسایه می افتد. کاج همسایه با مهربانی او را می پذیرد و با تحمل به او کمک می کند تا دوباره سالم شود. در این شعر نوع دوستی و کمک به یکدیگر را تأکید می کند.

اکنون به سوالات در ک مطلب صفحه ۱۱۳ کتاب فارسی پاسخ دهید

کلمات زیر را در متن پیدا کنید. معنی این کلمات با استفاده از واژه نامه پایان کتاب نوشته شده است آنها را به خاطر بسپارید:

مُلاطفت	غایت	غوطه	سکان کشتی	روییدند	کلمه
مهربانی	پایان	فرو رفتن در آب	فرمان کشتی	رشد کردند	معنی
	کاجستان	فرو می ریخت	آزرده		
	جایی که درخت کاج فراوان دارد	می افتاد	ناراحت		







## درسنامه فارسی: درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



خامش گردانم	تازیانه	کم کمک	محنت	در نهاد
ساکت کنم	شلاق	آرام آرام	رنج و سختی	شروع کرد، آغاز کرد
	فرمان دادن	مُلایم	پا گرفت	
	دستور دادن	آرام	رشد کرد	

کلمات مخالف را بخوانید و به خاطر بسپارید:

کوچک



بزرگ



آشنا ≠ غریبه

خارج ≠ داخل

آسان ≠ سخت

کم کمک ≠ تند تند

مُلایم ≠ خشن

آرام ≠ خروشان

خم شدن ≠ راست ایستادن

دراز ≠ کوتاه

کلمات هم خانواده درس در زیر مشخص شده است.

رهگذر، گذر، گذرگاه

تحمل، حمل، حامل، تحمیل

حصار، محصور

خطوط، خط، خطاط

عبور، عابر، معبر

سالم، سلامت، تسلیم





## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموز بتواند با انواع نمودار و با نحوه رسم انواع نمودارها آشنا شود.

برای جمع آوری داده ها، روش های مختلفی وجود دارد. مثلاً:

۱- مشاهده

۲- پرسیدن

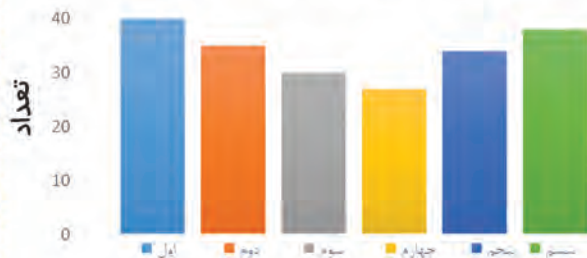
۳- استفاده از پرسشنامه

۴- مراجعه به کتاب ها و یا سایت ها

۵- اندازه گیری

### جمع آوری و نمایش داده ها

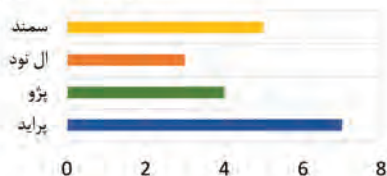
- به علم جمع آوری اطلاعات عددی و بررسی آنها، علم **آمار** و به اطلاعات عددی به دست آمده **داده** می گویند.
  - جدولی که داده های به دست آمده را در آن می نویسند، **جدول داده ها** نام دارد.
  - روش نمایش و بررسی داده های آماری:
۱. نمودار ستونی: از نمودار ستونی، برای مقایسه ی تعداد و پیدا کردن بیشترین و کمترین داده استفاده می شود.
- مثال:** تعداد دانش آموزان پایه های مختلف در یک مدرسه



با مشاهده ی نمودار می بینیم که رنگ زرد از همه کوتاهتر است و رنگ آبی از همه ی میله ها بلند تر است، به راهنمای نمودار نگاه می کنیم، رنگ زرد مربوط به کلاس چهارمی هاست یعنی تعداد دانش آموزان کلاس چهارم از همه ی کلاس ها کمتر است و رنگ آبی مربوط به کلاس اولی هاست یعنی تعداد دانش آموزان کلاس اولی از همه بیشتر است.

۲. نمودار تصویری: در این نوع نمودار ها یک شکل یا نماد را معادل تعدادی از داده ها در نظر می گیرند.
- مثال:** تعداد ماشین در یک آژانس هر  نماینده ی دو ماشین است.

#### نوع ماشین



با توجه به نمودار تعداد پراید و راهنمایی که در متن سوال داده شده است، خیلی سریع متوجه می شویم که تعداد پراید از همه بیشتر است و با توجه به راهنما، تعداد پرایدها ۳۵ تا می باشد.







## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



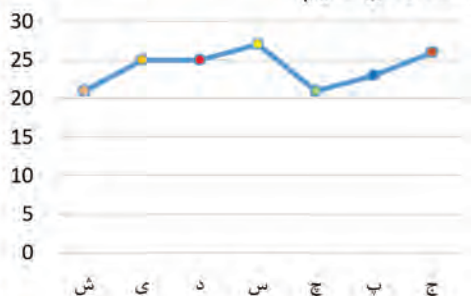
۳. نمودار دایره ای: در نمودار دایره ای به طور معمول نسبت و سهم هر بخش را به صورت درصد محاسبه کرده و سپس روی نمودار نمایش می دهند.

**مثال:** نسبت گاز های تشکیل دهنده ی هوا



۴. نمودار خط شکسته: از نمودار خط شکسته معمولاً برای نمایش موضوعاتی استفاده می شود که در آنها تغییرات داده ها اهمیت دارد. یعنی زمانی استفاده می شود که تغییر چیزی را در طول زمان نشان می دهیم.

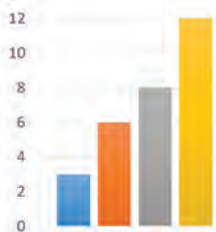
**مثال:** دمای هوای یک شهر در طول هفته



در نمودار خط شکسته، افزایش یا کاهش به وضوح دیده می شود، مثلاً یکشنبه گرمتر از شنبه بوده، دمای هوای یکشنبه و دوشنبه مثل هم بوده است و ...

کارت واکسن خودت را از بزرگتر هایت بگیر و با دقت به محتویات آن نگاه کن، هر چه می بینی در اینجا بنویس. رشد قد شما را در کارت واکسن با چه نموداری نشان داده اند؟ ..... آفرین بر شما. کاملاً درست است با نمودار خط شکسته.

سن



**دانش آموز خوبم حالا بیا نمونه سوال با کمک هم حل کنیم.**

نمودار زیر، سن ۴ دختر را نشان می دهد. نام دختران روی نمودار نوشته نشده است. زهرا از همه بزرگ تر است. زینب از همه کوچکتر است. فاطمه از مریم بزرگ تر است. مریم چند ساله است؟

- الف. ۳
- ب. ۸
- ج. ۶
- د. ۱۲

زهرا از همه بزرگ تر است پس میله ی زرد رنگ مربوط به زهرا است. زینب از همه کوچکتر است پس میله ی آبی رنگ مربوط به زینب است. دو تا میله باقی می ماند که در متن سوال گفته شده: فاطمه از مریم بزرگ تر است پس میله ی خاکستری رنگ مربوط به فاطمه است و میله ی قرمز رنگ مربوط به مریم است.

**محور عمودی را نگاه می کنیم و می فهمیم که مریم ۶ ساله است.**



درسنامه علوم: درس یازدهم (بکارید و بخورید، صفحه ۹۰)

پیامد درس: در پایان این درس انتظار می رود دانش آموزان بتوانند بتوانند مواد مورد نیاز گیاه را نام ببرند و شرایط لازم برای رشد گیاه را بدانند.

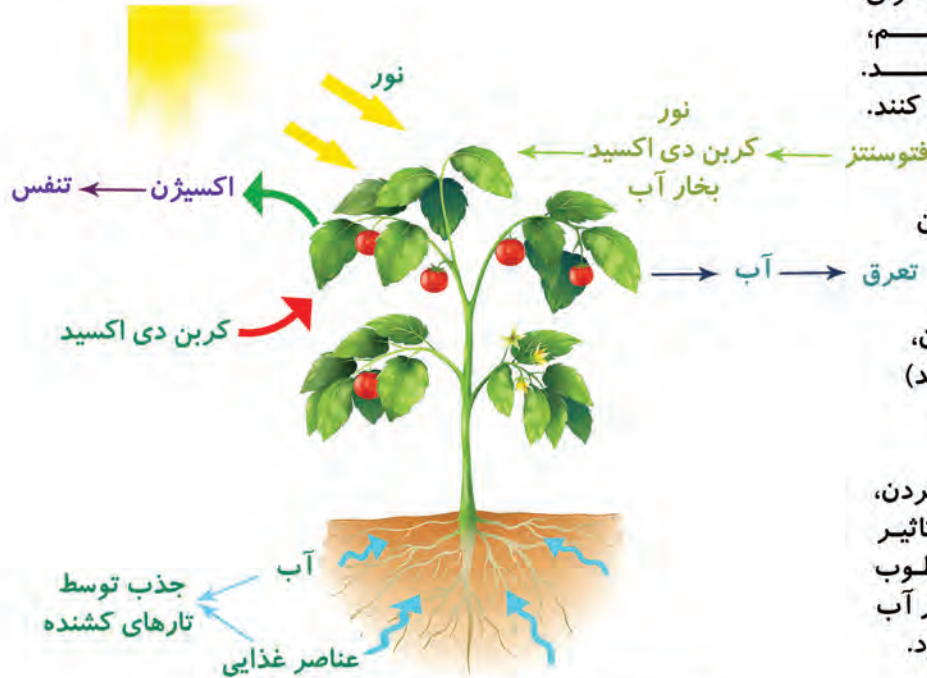
عوامل موثر در رشد گیاه:

۱- خاک: خاک، مواد معدنی مورد نیاز برای رشد گیاه را دارد. وقتی به گیاه آب می دهیم، این مواد با حل شدن در آب به گیاه می رسند. معمولا گیاهان در خاک باغچه بهتر رشد می کنند.

۲- نور: وجود نور برای رشد و زنده ماندن گیاهان، لازم است.

۳- هوا: گیاهان، برای رشد و زنده ماندن، به هوا (گاز، اکسیژن و کربن دی اکسید) نیاز دارند. گیاه یک موجود زنده است.

۴ آب: گیاهان برای زنده ماندن و رشد کردن، به آب نیاز دارند. نوع آب در رشد گیاه تاثیر دارد. خاکی که گیاه در آن است، باید مرطوب باشد که مواد معدنی موجود در خاک در آب حل شود و از طریق ریشه وارد گیاه شود.



رشد گیاه زمانی اتفاق می افتد که فتوسنتز، تنفس و تعرق در تعامل باشد.

تکلیف مهارت محور:

مرتضی و علی در پارک، دو گیاه مشابه دیدند که دقیقا کنارهمدیگر بودند. یکی از آن ها پژمرده، دیگری شاداب بود. به نظر شما علت این تفاوت چیست؟







## درسنامه فارسی: درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



### واژه آموزشی

حرف چون و کوتاه شده ی آن یعنی چو اگر در یک جمله بیاید و معنی (مانند ، مثل ، همانند ، همچو) داشته باشند حرف ربط نیست .

مثال : تنش چون نقره سفید و رویش چون گل زیباست در اینجا حرف (چون) به معنی مثل و مانند است و دو جمله را به هم ربط نداده است پس حرف ربط نیست .

حالا به بیت زیر توجه کنید ؟

از برای خلاص او بشتافت

موش چون حال شیر را دریافت

در بیت بالا حرف (چون) به معنی "زمانی که" است و جمله ی مصرع اول را به جمله ی مصرع دوم ربط داده است بنابراین حرف ربط است .

**نکته :** برخی کلمات مانند چون ، چو ، که ، تا و ... در جمله های مختلف معانی گوناگون می دهند و نقش این کلمه با توجه به معنی آنها مشخص می شود.

### نقش ( چو ، چون ) در جملات و ابیات مختلف



#### ۱- نشانه تشبیه .

مثال : هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند، در ردیف چارپایان است؛ **چون** سگ گرسنه که به پاره ای نان خشنود گردد.

#### ۲- قید به معنای زمان .

مثال : فصل پاییز و زمستان می رود      باردیگر **چون** بهاران می شود  
معنی: فصل پاییز و زمستان سپری می شود و یکبار دیگر، فصل بهار فرا می رسد .

#### ۳- حروف ربط .

مثال : من دیروز به مدرسه نرفتم چون بیمار بودم .

نکته ی بسیار مهم :

حرف چون گاهی به معنی "چگونه" واژه ی پرسشی است و حرف ربط نیست.  
مثال : گر فراموشت کند لطف خدای چون رهی زین کشتی بی ناخدای ؟  
حرف چون در مصرع دوم به معنی "چگونه" و واژه ی پرسشی است .





## درسنامه فارسی: درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



فرزندم با توجه به توضیحات و کمک واژه آموزی صفحه ۱۱۳ کتاب فارسی به سوالات صفحه ۷۸ کتاب نگارش پاسخ بده.

تمرین

۱- معنی واژه هایی که زیر آن ها خط کشیده شده است را بنویسید.



خارج از ده دو کاج رویدند

در کنار خطوط سیم پیام

ریشه هایم ز خاک، بیرون است

خوب در حال من تامل کن



۲- در جمله های زیر معنی واژه ی چون را مشخص کن ؟

- علی چون شیر در میدان جنگ دیده می شود. ( مانند - زیرا)
- چون ترافیک بود به موقع سر قرار نرسیدم. ( مانند - زیرا)
- خداوند چون بندگان را دوست دارد گناه آنان را می بخشد. ( مانند - زیرا)
- قد او چون سرو می ماند. ( مانند - زیرا)

۳- در هریک از جمله های زیر واژه ی (چون) چه معنایی دارد ؟

- لالایی مادر چون صدای آب دلنشین است: .....
- معلم خود را دوست دارم چون خیلی مهربان است: .....
- چون صدای اذان را شنید شروع به خواندن نماز کرد: .....

۴- رویدادهای درس کاجستان را به ترتیب بنویسید ؟



.....

.....

.....

.....

.....

.....







## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموز بتواند با انواع نمودار و با نحوه رسم انواع نمودارها آشنا شود.

**تمرین:**

۱- نمودار خط شکسته مقابل، دمای هوای شهرهای مختلف را در سه ماهه ی پاییز نشان می دهد. با توجه به نمودار کدام شهر بیشترین دما را دارد؟

- الف ( همدان )
- ب ( خلخال )
- ج ( تهران )
- د ( قم )



به نمودار نگاه می کنیم و می بینیم که کدام قسمت خط از بقیه ی قسمتهای خط شکسته، بالاتر است. سمت راست نمودار یعنی قسمت مربوط به شهر قم از همه بالاتر است.

معمولا از نمودار خط شکسته در بیان تغییرات آب و هوا استفاده می کنند.

۲- باتوجه به نمودار دایره ای مقابل ، علی چند درصد از وقت خود را صرف درس خواندن می کند ؟



- درس خواندن
- خواب و استراحت
- تماشای تلویزیون
- ورزش

- الف) ۲۰٪
- ب) ۱۵٪
- ج) ۵۰٪
- د) ۳۵٪

باید مجموع تمامی قسمت های دایره، ۱۰۰٪ بشود. حاصل جمع قسمت های زرد و آبی و قرمز می شود ۸۰٪. حالا تفاوت ۱۰۰٪ و ۸۰٪ را محاسبه می کنیم که می شود ۲۰٪. یعنی علی ۲۰٪ از وقت خود را صرف درس خواندن می کند.

۳- از نمودار خط شکسته برای نمایش موضوعاتی که در آن.....اهمیت دارد استفاده می شود.

- ب) اندازه گیری داده ها
- د) شمارش

- الف) تعداد داده ها
- ج) تغییرات

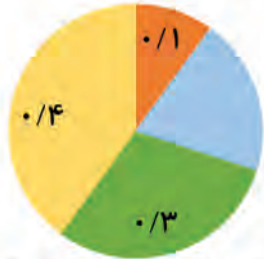
به صفحه ی ۱۲۸ کتاب درسی مراجعه کنید.



## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



۴- با توجه به نمودار زیر، مشخص کنید چند نفر از یک مدرسه ۶۰۰ نفری عضو تیم کوهنوردی هستند؟



- شنا
- کوهنوردی
- فوتبال
- والیبال

- الف) ۱۸۰
- ب) ۲۴۰
- ج) ۶۰
- د) ۱۲۰

نموداری که می بینیم یک نمودار دایره ای است با توجه به راهنمای نمودار متوجه می شویم که رنگ نارنجی به افراد عضو تیم شنا، رنگ سبز به افراد عضو تیم فوتبال، رنگ زرد به افراد عضو تیم والیبال و رنگ آبی به افراد عضو تیم کوهنوردی مربوط می شود. اعداد اعشاری روی هر قاچ از دایره را به درصد تبدیل می کنیم.

$$۰/۱ = \frac{۱}{۱۰} = \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۱۰\% \quad \text{و} \quad ۰/۳ = \frac{۳}{۱۰} = \frac{۳۰}{۱۰۰} = ۳۰\% \quad \text{و} \quad ۰/۴ = \frac{۴}{۱۰} = \frac{۴۰}{۱۰۰} = ۴۰\%$$

پس قاچ باقیمانده می شود ۲۰٪ حالا باید ۲۰٪ از ۶۰۰ نفر را محاسبه کنیم.  $\frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{?}{۶۰۰}$  چون مخرج در عدد ۶ ضرب شده است پس باید:

صورت هم در عدد ۶ ضرب شود که می شود  $۱۲۰ = ۶ \times ۲۰$  یعنی ۱۲۰ نفر عضو تیم کوهنوردی هستند. به صفحات ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۲۹ کتاب مراجعه کنید و بعد از مطالعه ی دقیق، آنها را کامل کنید.

به سوالات زیر پاسخ دهید:

- داده
- جدول داده ها
- نسبت
- تقسیم

🌸 جاهای خالی را به کلمه ی مناسب متصل کنید.

۵- اطلاعات عددی به دست آمده در علم آمار ..... نام دارد.

۶- در نمودار دایره ای، هر قسمت ..... یکی از داده ها را به کل داده ها نمایش می دهد.

🌸 جمله های درست با نادرست را با علامت (x) مشخص کنید.

- نادرست
- نادرست

- درست
- درست

۷- رسم نمودار خط شکسته برای نمایش تغییرات دمای هوا در طی چند سال مناسب است.

۸- نمودار ستونی، نموداری است که در آن داده ها به صورت درصد بیان می شوند.





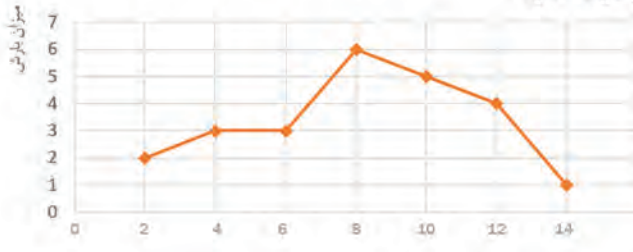
اش ۲ ش ۳ ش ۴ ش ۵ ش ۶ ش ۷ ش ۸ ش ۹ ش ۱۰ ش ۱۱ ش ۱۲ ش ۱۳ ش ۱۴ ش ۱۵ ش ۱۶ ش ۱۷ ش ۱۸ ش ۱۹ ش ۲۰ ش ۲۱ ش ۲۲ ش ۲۳ ش ۲۴ ش ۲۵ ش ۲۶ ش ۲۷ ش ۲۸ ش ۲۹ ش ۳۰ ش ۳۱



## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



به سوال های زیر با هم پاسخ می دهیم با دقت به آن ها توجه کنید.  
۱- نمودار زیر میزان باران شهر بندر انزلی طی دو هفته را نشان می دهد. مقدار بارش هر دو روز یکبار اندازه گیری شده است. با استفاده از عبارت های افزایشی، کاهشی و بدون تغییر نمودار را توصیف کنید.



می دانید هر جا نمودار بالا برود افزایش و هر جا پایین برود کاهش و هر جا نه پایین برود و نه بالا یعنی تغییری نکرده است.  
روز چهارم، افزایشی بوده و تا روز ششم تغییری نکرده است؛ سپس تا روز هشتم افزایشی بوده و در نهایت تا روز چهاردهم میزان بارندگی کاهشی بوده است.

۲. جدول زیر کتابهای کتابخانه ی زهرا را نشان می دهد:

نوع کتاب	روانشناسی	علمی	تاریخی	فلسفی	رمان
تعداد	۸	۲۴	۱۲	۱۲	۲۰

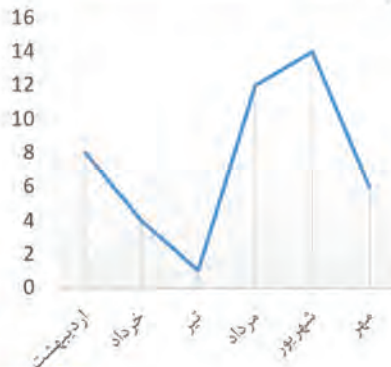


الف. نمودار ستونی آن را رسم کنید.  
ب. بیشترین و کمترین موضوع کتاب را مشخص کنید:  
ج. کل کتاب های کتابخانه ی زهرا چه تعداد است؟

$$۲۰ + ۸ + ۲۴ + ۱۲ + ۱۲ = ۷۶$$

۳. نمودار زیر را برای تعدادی کتاب غیر از کتاب درسی که پدرام در طول ۶ ماه مطالعه کرد، کشیده است. جدول این نمودار را کامل کنید.

ماه	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر
تعداد کتاب های خوانده شده	۸	۴	۱	۱۲	۱۴	۵



الف. در چه ماهی پدرام بیشترین کتابها را خوانده است؟ شهریور  
ب. در چه ماهی پدرام کمترین کتاب را خوانده است؟ تیر  
ج. اختلاف بیشترین و کمترین مقدار کتابی را که در این ۶ ماه خوانده است به دست آورید.





## درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها



۴. چند درصد از کتاب‌هایی که پدرام در این ۶ ماه خوانده است در فصل تابستان بوده است؟ کتابهایی که در تابستان خوانده است  $1+12+14=27$  تا کتاب می باشد. در ادامه از مفهوم درصد استفاده می کنیم:

$$\frac{\text{کتابهایی که تابستان مطالعه شده است}}{\text{کل کتاب ها}} = \frac{27}{44} = \frac{?}{100}$$

$$? = \frac{27 \times 100}{44} = 61/36 \text{ درصد}$$

لطفا شما به سوالات زیر پاسخ دهید:  
۳. هر یک از گزینه های سمت راست را به گزینه های مناسب سمت چپ وصل کنید.

- نمودار ستونی
- نمودار دایره ای
- نمودار خط شکسته

- الف. تغییرات دمای تهران در فصل تابستان
- ب. جمعیت شهرهای مختلف
- ج. کتاب های کتابخانه مدرسه

۴- تعداد دانش آموزان پایه ی اول، دوم و سوم دبستان یک مدرسه ای در نمودار زیر نشان داده شده است. الف. نمودار تصویری مربوط به آن را رسم کنید. برای این کار هر ۱۰ دانش آموز را با یک  $\square$  نشان دهید. ب. جدول داده های مربوط به این نمودار ها را نیز کامل کنید:



پایه ی دانش آموز	اول	دوم	سوم
تعداد			





### درسنامه ریاضی: جمع آوری و نمایش داده ها

۶- با توجه به جدول داده زیر:

کارها	تفریح	مطالعه	ورزش	خواب
ساعت	2	5	2	8

الف. نمودار ستونی زیر را کامل کنید.

ب. بیشترین ساعت و کمترین ساعت مربوط به چه کارهایی است؟

ج. ساعت کدام کارها به یک اندازه است؟

### درسنامه علوم: درس یازدهم (بکارید و بخورید، صفحه ۹۱ و ۹۲)

پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموز بتواند با انجام فعالیت، نقش آب در رشد گیاه را توضیح دهد. / نوع آب مناسب برای گیاه را از نوع نامناسب تشخیص دهد. / بتواند از یک فعالیت علمی را با موفقیت و مسولیت پذیری به اتمام برساند و نتیجه گیری کند.

کاوشگری

تاثیر آب بر گیاهان: با کمک یکی از دوستانتان ۳ گلدان را پر از خاک کرده و ببینید، آب چه اثری بر روی گیاهان خواهد داشت؟

در هر سه گلدان یک گیاه، به یک اندازه در عمق خاک قرار دهید و گلدان ها را شماره گذاری کنید.





## درسنامه علوم: درس یازدهم (بکارید و بخورید، صفحه ۹۱ و ۹۲)



**فعالیت:** به گلدان شماره ۱ آب شور، گلدان شماره ۲ آب مقطر و گلدان شماره ۳ آب لوله کشی بدهید.

هر سه گلدان را در یک محیط قرار دهید. هر سه روز یک بار به گلدان ها آب دهید و مشاهدات خود را در جدول زیر ثبت کنید:

میزان رشد گیاه	۱ آب شور	۲ آب مقطر	۳ آب معمولی

آن چه از این آزمایش نتیجه گرفتیم:

همانطور که نمک اضافی برای انسان مضر است، برای گیاه هم ضرر دارد. آب های شور مانند آب دریا و اقیانوس را نمی توان برای کشاورزی استفاده کرد. به شرطی که آن ها را باهزینه ی زیاد تصفیه کنیم .  
- آب مقطر، آبی است که هیچ مواد معدنی در آن وجود ندارد. مثل آب باران، آبی که برای حل کردن مواد جامد آمپول برای تزریق به بدن استفاده می شود.

**روش های تهیه ی آب مقطر:**

- ۱- جمع آوری آب باران در یک ظرف
- ۲- جمع آوری برفک یخچال و ذوب کردن آن ها
- ۳- جوشاندن آب معمولی و سرد کردن بخار آن و جمع کردن قطره های آب

**آیا می دانید:**

برخی از گیاهان مانند کاکتوس گیاهان برگ سوزنی، به آب کمی نیاز دارند.  
برخی از گیاهان مانند گندم، جو و سیب به آبیاری معمولی نیاز دارند.  
برخی از گیاهان مانند برنج و چای، برای رشد، به آب زیادی نیاز دارند.  
آب مناسب، آبی است که از آب رودخانه، چشمه چاه و لوله کشی به دست آمده باشد.  
در کشاورزی، اگر آبیاری به موقع و منظم انجام شود، گیاه رشد خوبی کرده و محصول خوبی خواهد داد .







## درسنامه فارسی: درس پانزدهم (کاجستان صفحه ۱۱۱)



### نکات نگارشی

**بازگردانی:** یکی از راه های تمرین نویسندگی، بازگردانی یعنی تبدیل شعر به نثر است. شاعر در شعر، گرفتار وزن و قافیه است به همین دلیل نمی تواند تمام اجزای جمله را در جای اصلی خودش بیاورد، علاوه بر این بیشتر تاکید روی یکی از اجزای جمله شاعر را وادار می کند که اجزای جمله را در جای اصلی خودش بیاورد.

هر جمله ای که می شنویم یا می خوانیم، از دو بخش تشکیل شده است که نهاد و گزاره نام دارند. به طور کلی، هر جمله خبری را درباره کسی یا چیزی بیان می کند. با توجه به همین نکته می توان نقش نهاد و گزاره را در جمله تعیین کرد. «نهاد» همان چیزی یا کسی است که درباره آن خبر می دهیم. «گزاره» نیز آن خبری است که درباره نهاد بیان می کنیم.

برای بازگردانی شعر به نثر باید موارد زیر را رعایت کنید:

- ۱- نهاد جمله را پیدا کنیم و نهاد را در ابتدای جمله و فعل را در پایان جمله می گذاریم.
- ۲- در مرحله ی بعد باید بعد از نهاد، مفعول را قرار داد بعد صفت و مضاف الیه و... اجزای دیگر جمله را جای خود قرار می دهیم.
- ۳- به جای واژه های دشوار شعر معادل امروزی آن ها را می گذاریم.

**نکته ی مهم:** گاهی در بعضی از بیت ها و مصراع ها اجزای جمله در جای خود قرار گرفته اند و نیازی به جابه جا کردن ندارد.



سبزه زاران رفته رفته زرد گشت

مثال: باد سرد آرام بر صحرا گذشت

**بازآفرینی:**

در بازآفرینی نویسنده به صورت مستقل عمل می کند و سوژه ی داستانش را از ادبیات عامیانه یا حکایت های قدیمی می گیرد، بعد خودش با بهره گیری از ذهن فعال و خلاقش، داستان تازه ای می آفریند که فقط از یک سوژه ی قدیمی الهام گرفته است.

**شخصیت های داستان:**

به شخصیت هایی که رویداد داستان در مورد آنها اتفاق افتاده است و درباره ی آنها صحبت می شود. شخصیت های اصلی و به شخصیت هایی که در حاشیه ی داستان و در فرع قرار دارند، شخصیت های فرعی می گویند.

اکنون داستان زیر آسمان بزرگ صفحه ۱۱۴ بخوان و درک و دریافت صفحه ۱۱۹ کتاب فارسی را جواب بده. به سوال صفحه ۷۹ کتاب نگارش پاسخ بده.





## درسنامه ریاضی: میانگین



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان با مفهوم میانگین و با نحوه حل مسائل میانگین آشنا شوند.

برای پیدا کردن میانگین چند عدد می توانیم مجموع داده ها را بر تعدادشان تقسیم کنیم. معدل یا حد وسط چند مقدار را میانگین گویند. برای توضیح میانگین از چند مثال استفاده می کنیم: علی پس انداز چهار روز خود را در جدول زیر نوشته است. میانگین پس انداز روزانه او را محاسبه نمایید.

روز	پس انداز (تومان)
اول	۲۰۰۰
دوم	۱۵۰۰
سوم	۳۵۰۰
چهارم	۳۰۰۰

روش اول: ابتدا با بررسی جدول داده ها، متوجه خواهیم شد که علی روز دوم (۱۵۰۰ تومان)، کمترین پس انداز را داشته است، اختلاف پس انداز مقدار به ترتیب ۵۰۰، ۲۰۰۰، ۰، ۵۰۰، ۲۰۰۰، ۵۰۰ تومان می باشد. یعنی در مجموع ۴۰۰۰ تومان است.

$$۴۰۰۰ = ۱۵۰۰ + ۲۰۰۰ + ۰ + ۵۰۰$$

پس به طور متوسط پس انداز هر روز علی  $۴۰۰۰ \div ۴ = ۱۰۰۰$  هزار تومان بیشتر از ۱۵۰۰ تومان است.

$$۲۵۰۰ = ۱۰۰۰ + ۱۵۰۰ \text{ میانگین پس انداز روزانه علی}$$

روش دوم:

$$۱۰۰۰۰ = ۳۰۰۰ + ۳۵۰۰ + ۱۵۰۰ + ۲۰۰۰ = \text{مجموع پس انداز علی}$$

$$۲۵۰۰ = ۱۰۰۰۰ \div ۴ = \text{میانگین پس انداز روزانه ی علی}$$

در مورد میانگین می توان به روابط مقابل اشاره کرد:

میانگین = مجموع اعداد  $\div$  تعداد

مثال: میانگین اعداد ۴۷ و ۱۳ و ۱۵ را بدست آورید.

$$۵ = ۳ \div (۱۵ + ۱۳ + ۴۷) = \text{میانگین}$$







## درسنامه ریاضی: میانگین



میانگین اعداد ÷ مجموع اعداد = تعداد اعداد

مثال: مجموع چند عدد ۱۲۰ و میانگین آنها ۳۰ است. تعداد اعداد را به دست آورید.  $۱۲۰ \div ۳۰ = ۴$  = تعداد اعداد

تعداد اعداد × میانگین = مجموع اعداد

مثال: اگر میانگین ۳ عدد ۱۷ باشد. مجموع عددها چند است؟  $۳ \times ۱۷ = ۵۱$  = مجموع اعداد

فرزندم، سن افراد خانواده خودت و همسایه تان را پپرس و در دفترت یادداشت کن. میانگین سن افراد خانواده خودت و همسایه تان را محاسبه کن. کدام خانواده جوان تر است؟



## درسنامه علوم: درس یازدهم بکاربرد و بخورید (صفحه ۹۴ تا ۹۷)



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان نقش خاک و نور و دما را بر رشد گیاه بدانند.



انواع خاک

خاک ها باهم متفاوتند.

مثلاً در خاک ماسه، اندازه ی دانه ها درشت است و آب سریع از لابه لای این دانه ها عبور می کند. خاک رس به دلیل داشتن ذرات بسیار کوچک، مدت زمان زیادی آب را درون خودش نگه می دارد. خاک باغچه مخلوطی از خاک ماسه، خاک رس و مقداری کبود است. این خاک به دلیل وجود گیاهخاک (کود) مواد غذایی برای رشد گیاه به مقدار کافی وجود دارد.





## درسنامه علوم: درس یازدهم بکارید و بخورید (صفحه ۹۴ تا ۹۷)



**نکته:** ماسه هیچ ماده غذایی در خود ندارد. لذا در آن گیاه به خوبی رشد نمی کند، برگ ها و ساقه هایش رشد کافی ندارند.



- گل میخک و میمون، در هر شرایط نوری رشد می کنند.

گل داوودی در نور کم و کوتاه رشد می کند.

**نور:** نقش مهمی در غذا سازی گیاهان دارد. نبودن نور، در شکل بیرونی گیاه و سرعت رشد طولی آن تاثیر دارد. گیاهی که در تاریکی رشد کند، ساقه ای بلند و باریک خواهد داشت.

**دما:** برای رشد گیاه، دمای مناسب هم لازم است.

### تکالیف مهارت محور:

با استفاده از کلمات داخل کادر، جاهای خالی را کامل کن.

گیاهخاک، رس، مواد معدنی-اکسیژن- منظم- ماسه-متفاوت

-خاک باغچه ای، مخلوطی از خاک رس، ماسه و ..... است.

-آبیاری گیاه باید به صورت ..... باشد.

-گیاهان هم مانند جانوران برای تنفس به ..... نیاز دارند.

-دفعات آبیاری و مقدار آب هر گیاهی با گیاه دیگر ..... است.

اگر ..... موجود در خاک، در آب حل شود، گیاه می تواند از آن ها استفاده کند.

خاک ..... هیچ مواد غذایی در خود ندارد.

خاک ..... آب بیشتری را در خود نگه می دارد.

رضا می خواهد در باغچه ی خانه اش، سبزی بکارد. مواد و وسایلی را که بیشتر احتیاج دارد، مشخص کن.



قبل از غذا خوردن و پختن غذا تمام سطوح را ضدعفونی کنید.

قبل از غذا خوردن دست های خود را آب گرم و صابون به مدت ۲۰ ثانیه بشویید.







## درسنامه فارسی: درس شانزدهم (وقتی بوعلی، کودک بود صفحه ۱۲۲)



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان به اهمیت تلاش و پشتکار و همچنین ضرورت خوب دیدن پی ببرند .

این درس در مورد پسری به نام بوعلی است که در مدت بیماری مادرش ستاره همچنان به خواندن و نوشتن فارسی و قرآن پرداخته و باعث شده تا مادرش بسیار خوش حال شود و تصمیم دارد به شناخت بیماری ها و درمان آنها پردازد . او در این باره باطیب مادرش مشورت میکند . طیب به او می گوید: « تو باید سال ها علم و تجربه بیاموزی و این را بدانی خوب دیدن و خوب گوش دادن و فکر کردن سر آغاز دانایی است. اکنون از روی متن درس شانزدهم صفحه ۱۲۲ یک بار بخوان و به سوالات خواسته شده پاسخ بده.

**دانش زبانی:** گوش دادن با شنیدن تفاوت دارد و خوب گوش دادن یک مهارت است که با تمرین زیاد این مهارت را کسب می کنیم. ضرب المثل "شنیدن کی بود مانند دیدن" بیانگر اهمیت خوب دیدن در فرهنگ ما ایرانی ها است. به طور کلی پرسشگری حاصل خوب دیدن و خوب شنیدن است. دانشمندان و نویسندگان موفق، کسانی بوده اند که از کنار پدیده ها بی تفاوت نگذشته اند .  
مثال: وقتی که شما از پنجره به بیرون نگاه می کنید نگاه شما چندان دقیق نیست اما وقتی که در آزمایشگاه علوم آزمایش می بینید سعی می کنید آزمایش را به دقت مشاهده کنید.

حالا تمرین سه از کتاب نگارش فارسی، صفحه ی ۸۵ را پاسخ بده.

حروف ربط دو دسته هستند :

۱- بعضی از حروف ربط بین دو جمله می آیند و دو جمله را به هم پیوند می دهند مانند (و ، اما ، ولی ، ولیکن ، پس ، سپس و ...) می باشد .

مثال: بچه ها تلاش می کردند ( اما / ولیکن / ولی ) امیدوار نبودند .

۲- بعضی از حروف ربط ممکن است ابتدای جمله اول یا داخل آن بیاید و یک جمله را به جمله دیگر ربط دهند.  
مانند: اگر ، تا ، چون ، که ، زیرا و ...

مثال: تا به پدیده ها خوب نگاه نکنید آنها را نمی شناسید.

اگر طیب ماهر شدی ، علت آن را خواهی دانست .

با توجه به نکته ای که درباره حروف ربط یاد گرفتی کتاب نگارش فارسی، صفحه ی ۸۶ را پاسخ بده.







## درسنامه فارسی: درس شانزدهم (وقتی بوعلی، کودک بود صفحه ۱۲۲)



تمرین

۱- متن زیر را با حروف ربط (تا / که / اما / و / چون) کامل کنید (از بعضی از حروف ممکن است چندبار استفاده شود)

دیروز من همراه مادرم به خانه ی دوستم رفتم ..... با آن ها به سینما برویم ..... مادر دوستم با عذرخواهی به مادرم گفت: " ..... آن ها نمی توانند همراه ما به سینما بیایند ..... مهمان سرزده به خانه ی آن ها آمده است " ..... من ..... می دانستم دوستم خیلی علاقه دارد ..... با هم به سینما برویم از مادرم خواستم برنامه ی رفتن به سینما را به یک روز دیگر موکول کند.

بیشتر بدانیم

**تحقیق** به معنی جستجو برای کسب آگاهی های جدید و حقیقی با روش علمی است. تحقیق تلاشی است که انسان برای پی بردن به یک حقیقت و کشف یک ناشناخته و با یافتن یک سوال انجام می دهد.

مراحل تحقیق عبارتند از :

- ۱- **انتخاب موضوع:** بهتر است موضوع، مورد علاقه ی فرد محقق باشد تا انگیزه ی کافی برای تحقیق داشته باشند.
- ۲- **گرد آوری اطلاعات:** یکی از روش های گرد آوری اطلاعات، مطالعه و استفاده از منابع ( کتاب، اینترنت و...) تمام منابع اطلاعاتی که در علوم پایه سوم خوانده اید است.
- ۳- **یادداشت برداری:** یادداشت برداری و خلاصه نویسی کلمات مهم و اصلی متن مورد مطالعه یکی از گام های موثر و ارزنده است.
- ۴- **مرتب کردن یادداشت ها:** پس از تکمیل یادداشت برداری، آنها را طبقه بندی و مرتب کنیم تا بتوانیم از آن ها درست و مناسب در نوشته ی خود استفاده کنیم.
- ۵- **معرفی دقیق منابع در پایان کار:** در پایان کار منابع مورد استفاده (نام نویسنده، عنوان کتاب، ناشر، تاریخ انتشار و ...) باید ذکر شود.

با مراجعه به صفحه ۱۲۹ و ۱۲۸ کتاب فارسی، شعر زیبای چشمه و سنگ محمد تقی بهار (ملک الشعرا) گفت و گوی شعری را میان دو شخصیت یعنی چشمه و سنگ، نمایش داده است. حفظ کن و به معنی بیت ها توجه داشته باش.

### چشمه و سنگ

به ره گشت، نا گه به سنگی دچار

جدا شد یکی چشمه از کوهسار

\* چشمه ای که از کوه سرچشمه می گرفت، جاری شد و در راه خود به سنگی برخورد که مانع رفتن او شد.







## درسنامه فارسی: درس شانزدهم (وقتی بوعلی، کودک بود صفحه ۱۲۲)



به نرَمی، چنین گفت با سنگ سخت :  
\* چشمه با مهربانی به سنگ محکم گفت : ای خوش بخت، لطفی کن و راه را باز کن تا من عبور کنم.

گِران سنگ تیره دل سخت سَر  
\* سنگ سنگین و سیاه دل (نامهربان) محکم به چشمه سیلی زد و گفت : دور شو ای پسر

نَجْنیبَدَم از سیل زور آزمای  
\* من با سیل های قوی و نیرومند از جایم تکان نخوردم. تو کی هستی که به خاطر تو از جایم کنار بروم؟

نشد چشمه از پاسخ سنگ ، سرد  
\* چشمه از جواب سنگ ناامید و مایوس نشد و به کندن سنگ و راه باز کردن، ادامه داد و در کار خودش پافشاری و ایستادگی کرد

بَسی کَند و کاوید و کوشش نمود  
\* بسیار تلاش و جستجو کرد کوشید تا این که از آن سنگ محکم و سفت راهی برای عبور باز کرد...

بُر و کارگر باش و امیدوار  
شاعر خطاب به مخاطب می گوید\* تو باید اهل کار کردن و تلاش باشی و به کمک و یاری خداوند و پیروزی امیدوار باش که ناامیدی هیچ حاصلی به جز مرگ ندارد.

گَرَت پایداری است در کارها  
\* اگر در کارها استقامت و پایداری داشته باشی کارهای سخت و دشوار برای تو آسان

فرزدم با توجه به شعر و معنی آن صفات «سنگ» و «چشمه» را در صفحه ۱۲۹ کتاب فارسی پاسخ بده.

### کلمات مخفف

گاهی شاعران برای گنجاندن کلمات در مصراع یا بیت، یا برای آهنگین کردن شعر از کلمه های کوتاه شده استفاده می کنند.

ناگه یعنی ناگهان

ره یعنی راه

پار یعنی پارسال

شه یعنی شاه

مه یعنی ماه

وین یعنی و این

زین یعنی از این

کای یعنی که ای

برون یعنی بیرون

گه یعنی گاه





## درسنامه ریاضی: میانگین



### تمرین

از شما می خواهیم که با کمک بزرگترهایت ، تعداد اعضای خانواده هایی که در کوچه شما زندگی می کنند را در جدول زیر بنویس:

تعداد اعضا خانواده	نام خانوادگی همسایه	تعداد اعضا خانواده	نام خانوادگی همسایه
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

اگر تعداد خانه های جدول کم بود، خودت اضافه کن. بعد از اینکه جدول را کامل کردی میانگین تعداد اعضای خانوار کوچه تان را محاسبه کن؟  
 مثلا اگر در جدول نام خانوادگی ده همسایه را نوشته ای و تعداد اعضای خانوار آنها را یادداشت کرده ای باید اعداد نوشته شده در سمت چپ جدول را به هم جمع بزنی و حاصل جمع بدست آمده را بر عدد ۱۰ تقسیم کنی.  
 چند سوال با کمک هم حل می کنیم:  
 میانگین عددهای  $۱۸$  و  $۱۵/۷۵$  و  $۱۴/۲۵$  کدام است؟

$$\frac{۱۴/۲۵ + ۱۵/۷۵ + ۱۸}{۳} = \frac{۴۸}{۳} = ۱۶$$

برای به دست آوردن میانگین باید مجموع اعداد را حساب کنیم و بر تعدادشان تقسیم کنیم. سپس به پاسخ دست پیدا می کنیم.  
 میانگین ۵ نمره ی دانش آموزی ۱۶ شده است. مجموع نمرات این دانش آموز چقدر است؟

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع نمرات}}{\text{تعداد}} \rightarrow ۱۶ = \frac{\text{مجموع نمرات}}{۵}$$

به ۱۶ مخرج ۱ می دهیم و از تناسب استفاده می کنیم. چون مخرج سمت چپ در عدد ۵ ضرب شده است پس باید صورت سمت چپ هم در عدد ۵ ضرب شود که می شود ۸۰. یعنی مجموع نمرات ۸۰ است.

اگر میانگین را در تعداد ضرب کنیم می توانیم مجموع اعداد را بدست آوریم.







## درسنامه ریاضی: میانگین



### تمرین

۳. میانگین پول زهرا و فاطمه و زینب ۲۰۰۰ تومان است. اگر زهرا ۳۰۰۰ تومان و فاطمه ۲۰۰۰ تومان داشته باشد. پول زینب برابر است با:.

الف. ۵۰۰ تومان

ب. ۵۰۰ تومان

ج. ۱۰۰۰ تومان

د. ۲۰۰۰ تومان

این سوال یک مرحله بیشتر محاسبه دارد با ضرب کردن میانگین در تعداد پول سه نفر را محاسبه می کنیم حالا اگر پول زهرا و فاطمه را از کل پول کم کنیم پول فاطمه به دست می آید.

۴. ۳ عدد متوالی بنویسید که میانگین آنها ۶ باشد.

نکته: در اعداد متوالی همیشه عدد وسط میانگین است.

به سوالات زیر پاسخ دهید:

۵. در جاهای خالی کلمه یا عدد مناسب بنویسید.

هرگاه مجموع چند عدد را بر تعداد آنها تقسیم کنیم..... آن اعداد به دست می آید.  
میانگین چند داده را ..... آن داده ها می گویند.

۶. جمله های درست با نادرست را با علامت (x) مشخص کنید.

- برای به دست آوردن تعداد اعداد، میانگین را بر مجموع اعداد تقسیم می کنیم.  
درست  نادرست

- اگر میانگین سه عدد ۱۲ باشد، مجموع اعداد ۳۶ است.  
درست  نادرست

به صفحه ۱۳۱ کتاب درسی مراجعه کن.





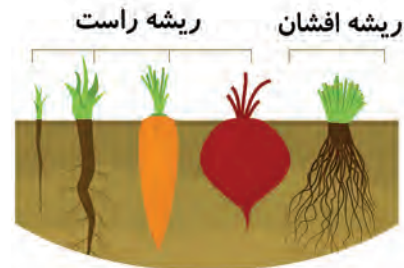
## درسنامه علوم: درس دوازدهم (از ریشه تا برگ صفحه ۹۹-۱۰۰)



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان بخش های مختلف گیاه را نام ببرند. راه های مراقبت از ریشه گیاه را توضیح دهند. هنگام جابجایی گیاه مراقب باشند که به ریشه آسیبی وارد نشود و انواع ریشه را نام ببرند و برای هر کدام مثال هایی بزنند.



عوامل موثر برای رشد گیاه:  
آب نور خاک



۱-ریشه:

اولین قسمتی که بعد از جوانه زدن دانه از آن خارج می شود «ریشه است». روی ریشه تارهای نازکی وجود دارد که به آن ها «تارهای کشنده» می گویند. وظیفه ی اصلی ریشه جذب آب و مواد معدنی داخل خاک است که این کار را به کمک تار های کشنده انجام می دهد. وظیفه دیگر ریشه، محکم نگه داشتن ریشه در خاک است. ریشه ها به دو شکل راست مانند ریشه های درخت سیب، گل سرخ و لوبیا و افشان مانند ریشه های مانند ریشه های گندم، برنج و ذرت دیده می شوند.

### تکالیف مهارت محور:

باتوجه به متن، به سوالات پاسخ دهید.  
(سپهر زمانی که مشغول عوض کردن خاک گیاه شمعدانی بود، گلدان را شکست و قسمتی از ریشه آسیب دید. بعد از چند روز گیاه پژمرده شد.)

الف: ریشه به کدام قسمت گیاه متصل است؟

۳-روزنه های برگ

۲-برگ

۱-ساقه

ب:می توانی بنویسی، چه ارتباطی بین آسیب دیدن ریشه و پژمرده شدن گیاه است؟





ش ۱	ش ۲	ش ۳	ش ۴	ش ۵	ش ۶	ش ۷	ش ۸	ش ۹	ش ۱۰	ش ۱۱	ش ۱۲	ش ۱۳	ش ۱۴	ش ۱۵	ش ۱۶	ش ۱۷	ش ۱۸	ش ۱۹	ش ۲۰	ش ۲۱	ش ۲۲	ش ۲۳	ش ۲۴	ش ۲۵	ش ۲۶	ش ۲۷	ش ۲۸	ش ۲۹	ش ۳۰	ش ۳۱
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

## درسنامه فارسی: درس هفدهم (کار و تلاش صفحه ۱۳۰)

پیامد درس : در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان با یک نمونه از تلاش و کوشش آشنا می شوند و متن شعر را به زبان ساده بازنویسی کنند.

این درس در مورد گفت و گوی حضرت سلیمان (ع) با یک موربانه می باشد. حضرت سلیمان از او می خواهد تا خود را اینقدر به زحمت نیندازد و به قصر پادشاهی او بیاید اما موربانه قبول نمی کند و به او می گوید که من از سختی ها و رنج ها امید راحتی دارم و بردبار هستم .

### کار و تلاش



که با پای ملخ می کرد زوری

حضرت سلیمان (ع)، در راه مورچه ای را دید که داشت به سختی پای ملخی را با خودش حمل میکرد.

وزان، بار گران هر دم خمیدی

مورچه به زحمت خودش را به هر سو می کشید و بخاطر آن بار سنگین پشتش خمیده شده بود.

ز هر بادی، پریدی چون پَرِ کاه

زهر گردی، برون افتادی از راه

با هر گرد و خاکی از راهش دور می شد و با هر بادی مثل پر کاهی به این طرف و آن طرف پرت میشد.

که فارغ گشته از هر کس، جز از خویش

چنان بگرفته راه سعی در پیش

با جدیت تلاش میکرد و به جز خودش به کس دیگری امیدی برای یاری رساندن نداشت.

چرایی فارغ از مُلک سلیمان؟

به تندی گفت: «کای مسکین نادان

سلیمان با تندی به او گفت: که ای بیچاره ای نادان، چرا از سرزمین سلیمان غافل مانده ای؟

بخور در سُفره ی ما، هر چه خواهی

بیازین ره، به قصر پادشاهی

از این راه به قصر پادشاهی ما بیا و در سفره ما هر چیزی که میخواهی بخور.

تمام عمر خود را بار بردن؟

چرا باید چنین خونابه خوردن

چرا باید این چنین رنج و سختی بکشی و تمام عمر خود را بار جابه جا کنی؟

مبادا برسرت پایی گذارند

ره است اینجا و مردم رهگذارند

این مسیری که تو در آن رفت و آمد می کنی، مسیر رفت و آمد انسانهاست و ممکن است کسی پا روی تو بگذارد (تورا لگد کند).

میازار از برای جسم، جان را،

مکش بیهوده این بار گران را

بیهوده این بار سنگین را حمل نکن و جانت را برای جسم آزار نده.

که موران را قناعت خوشتر از سور

بگفت: «از سور کمتر گوی با مور

گفت: از جشن و شادی و راحتی کمتر با مورچه حرف بزن زیرا برای مورچه ها صرفه جویی و خرسندی از جشن و مهمانی بهتر است.

که خود هم توشه داریم و هم انبار

نیفتند با کسی ما را سرو کار

ما نیازی به دیگران نداریم چون خودمان هم غذا داریم هم انبار غذا که ان را ذخیره کنیم.





درسنامه فارسی: درس هفدهم (کار و تلاش صفحه ۱۳۰)



من امید دارم که بعد از سختی کار به راحتی می رسم و این راحتی را با صد گنجی که بدون زحمت به من بدهند عوض نمی کنم.  
 گرت همواره باید کامکاری  
 تو هم اگر میخواهی همیشه در خوشبختی و کامروایی باشی از مورچه ها راه و رسم صبوری را بیاموز.  
 مرو راهی که پایت را ببندد  
 هرگز به راهی نرو که بعدا گرفتار شوی و کاری نکن که افراد دانا به تو بخندند.  
 که تدبیر، عاقل باش و بینا  
 در زمان تصمیم گیری عاقل باش و همه چیز را در نظر بگیر، و کار امروز را به فردا نینداز.  
 بکوش و اندر بهار زندگانی  
 که شد پیرایه ی پیری، جوانی  
 در روزهای جوانی که توانا هستی همه ی تلاشت را بکن که همین تلاشها، زندگی خوب و زیبا را در دوران پیری می سازد.

حالا صفحه ۱۳۱ کتاب باز و یک بار درس را با دقت بخوان و به سوالات در ک مطلب پاسخ بده .

کلمات زیر را در متن پیدا کنید و با توجه به واژه نامه پایان کتاب هم معنی شان را به خاطر بسپارید:

مور = مورچه	خویش = خود	بار گران = بار سنگین	خمیدی = خم میشد	ملک = سرزمین	قناعت = قانع بودن
توشه: خوراک اندک	کشیدی = می کشید	کامکاری = خوشبختی	وزان = واز آن	گردی = خاکی	اُفتادی = می اُفتاد
مسکین = بینوا	خونابه = اشک باخون	بردباری = صبر	تدبیر = چاره اندیشی	پیرایه = زینت و زیور	مَسپار = واگذار نکن
فارغ گشته = آسوده شده	فراز و نشیب = بالا و پایین	هندسه = علم اشکال	آخترشناس = ستاره شناس	هشیاران = افراد آگاه	سور = جشن

کلمات هم خانواده درس

معلم، علم، عالمان	سعی، ساعی قناعت، قانع	حضور، حاضر، محضر	مکتب، کتاب
فراغ، فراغت	رسم، رسوم، مرسوم	ارزش، ارزشمند	

جفت کلمات مخالف را بخوانید و به خاطر بسپارید:

ناتوان ≠ توانا	راحت ≠ سخت	عاقل ≠ نادان	شیرین ≠ تلخ
فراز ≠ نشیب	دراز ≠ کوتاه	کمتر ≠ بیشتر	قناعت ≠ اسراف
پیری ≠ جوانی	صادق ≠ دورگو	خفتن ≠ بیداری	حضور ≠ غیاب







## درس هفدهم (کار و تلاش صفحه ۱۳۰)



### واژه آموزی

ترتیب اجزای جمله : جمله ها در حالت عادی ترتیب زیر را دارند :

۱- نهاد(فاعل) + مفعول + فعل . مثال: مادرم غذا را پخت .

۲- نهاد (غیر فاعلی) + مسند + فعل ربطی . مثال: هوا سرد گشت .

قید ، صفت و دیگر اجزای جمله قبل از فعل می آیند و فعل در آخر می آید اما در شعر یا نثر ادبی گاهی جای اجزای جمله جا به جا می شود . این جابه جایی در شعر بعضی وقت ها به دلیل رعایت وزن شعر می باشد . در نثرهای ادبی نیز برای زیباتر شدن یا آهنگین شدن نثر ممکن است اجزای جمله جا به جا شوند .

مثال :

چو باز آمدی ماجرا در نوشت  
شود شاه لشکرکش از وی بری  
فعل نهاد

وگر خشم گیرد ز کردار زشت  
وگر ترکِ خدمت کند لشکری  
فعل نهاد

مثال نثر :

از کتاب کیمیای سعادت: (عُلما را اختلاف است در سماء) .

شکل درست جمله: عُلما در سماء باهم اختلاف دارند .

نکته : قبلاً گفته ایم برای بازگردانی شعر به نثر یعنی قرار دادن اجزای جمله در جای خودش، ابتدا باید فعل جمله را پیدا کنیم سپس به کمک فعل اجزای دیگر جمله را پیدا کرده و در جای خود قرار دهیم .



برای بازگردانی شعر به نثر ، رعایت نکات زیر ضروری است :

۱- موضوع اصلی شعر و شخصیت های آن حفظ شود .

۲- زمان و مکان رویداد بیان شود .

۳- در بیان رویدادها جزئیات دقیق نوشته شود .

۴- نوشته شروع و پایان مناسبی داشته باشد .

۵- برای جذابیت بیشتر از تخیل استفاده شود .

۶- از نشانه های نگارشی درست و مناسب استفاده شود .

نکته : برگردان شعر به صورت نثر به این معنی نیست که هر بیت را توضیح دهیم ، بلکه باید آن را به کوتاه ترین شکل ممکن اما گویا و رسا با نثری روشن و امروزی بنویسید .

هر که دانا باشد ، تواناست .

مثال : توانا بود هر که دانا بود



درسنامه ریاضی: حتمی، ممکن و غیر ممکن (صفحات ۱۳۴ تا ۱۳۹)

پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان با مفاهیمی مانند حتمی، ممکن، غیر ممکن و کاربرد این گونه کلمات آشنا شوند.

احتمال

امکان وقوع یک پیشامد را در ریاضی مشخص کنیم از کلمه احتمال استفاده میکنیم مثال هوا ابری است. احتمال دارد باران بیارد.

می توانیم حالت های مختلف وقوع یک پیشامد را در جدول زیر مشاهده کنیم.

مثال	احتمال	پیشامد
فصل بهار بعد از زمستان می آید	به طور حتم اتفاق می افتد	وقتی از وقوع یک اتفاق مطمئن هستیم
خورشید از مغرب طلوع می کند	به طور حتم اتفاق نمی افتد	وقتی از عدم وقوع یک اتفاق مطمئن نیستیم
آمدن عدد بزرگتر از ۴ در پرتاب تاس	به احتمال کمتر اتفاق می افتد	اگر از وقوع یا عدم وقوع یک اتفاق مطمئن باشیم
آمدن عدد زوج در پرتاب تاس	به احتمال برابر اتفاق می افتد	
در یک روز زمستانی هوا سرد باشد	به احتمال بیشتر اتفاق می افتد	

بازی کن: اگر درخانه تاس داری آن را بردار و اگر نداری می توانی خودت بسازی مثلاً یک حبه قند مرتب و مکعبی شکل را بردار و با خودکار روی هر وجه آن اعداد ۱ تا ۶ را بنویس.  
به نظرت، اگر تاس را ۲۰ بار پرتاب کنی چقدر احتمال دارد که عدد روشده ۵ باشد؟.....  
حالا ۲۰ بار تاس را پرتاب کن و هر بار مشاهده ات را یادداشت کن و حدس ات را بررسی کن.

عدد رو شده در تاس	دفعات پرتاب

حالا مواردی را که عدد رو شده ۵ بوده را بشمار و ببین چه نسبتی از ۲۰ است؟





درسنامه ریاضی: حتمی، ممکن و غیر ممکن (صفحات ۱۳۴ تا ۱۳۹)

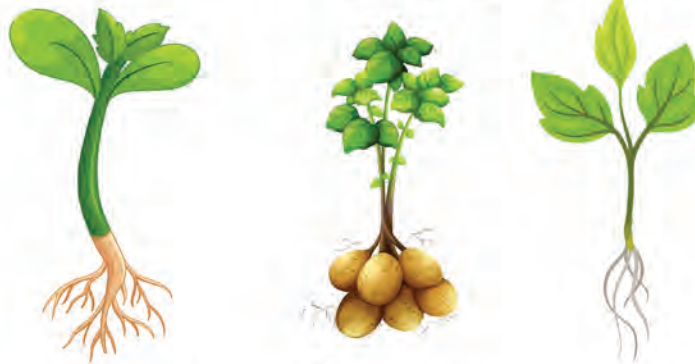
در زندگی روزمره از کلمات "شاید"، "احتمالاً"، "قطعاً" و موارد مشابه خیلی خیلی استفاده می کنید. لطفاً امروز جملاتی را که اعضای خانواده استفاده می کنند و چنین کلماتی داخل آنها است را یادداشت کن و بین در طی یک روز چند بار از چنین کلماتی استفاده می شود.  
مترادف کلمات را بنویس:

شاید = احتمالاً  
قطعاً = به طور حتم =  
ممکن است =

دانش آموز عزیزم، لطفاً به صفحات ۱۳۴ و ۱۳۵ کتاب درسی ات مراجعه کن و آنها را کامل کن.  
من به طور حتم می دانم که شما می توانید آنها را خیلی خوب کامل کنی!!!

درسنامه علوم: درس دوازدهم از ریشه تا برگ (صفحات ۱۰۲ و ۱۰۱)

پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان با ساقه ی گیاهان و نقش آوند آشنا شود. و نقش ساقه را در زندگی گیاه توضیح دهد. آوند را تعریف کند. و آوند را در گیاهانی مثل کرفس نشان دهد.  
۲- ساقه:



-وظیفه اصلی ساقه نگهداری نگهداری شاخه و برگ و رساندن آب و مواد معدنی از ریشه به برگ ها و سایر قسمت های گیاه است. داخل ساقه لوله ای بسیار باریکی وجود دارند که به آن ها آوند می گوئیم.  
-کار آوند شبیه به آسانسور است. آب و مواد معدنی را از ریشه گیاه می گیرد و آن را به برگ می رساند.  
به آوند های داخل برگ رگبرگ می گویند.

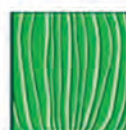




درسنامه علوم: درس دوازدهم از ریشه تا برگ (صفحات ۱۰۱ و ۱۰۲)



**نکته:** در برخی از گیاهان مانند تره، رگبرگ ها، موازی با رگبرگ اصلی هستند ولی برخی گیاهان مانند شمعدانی رگبرگ ها منشعب از رگبرگ اصلی هستند.



انواع رگبرگ ها

- کار آوند ها شبیه رگ های داخل بدن است. آن ها مواد معدنی و آب را از ریشه به برگ می برند و غذایی را که برگ درست می کند به قسمت های مختلف گیاه می رسانند.

دانشمند کوچک من، بعد از خواندن متن به پرسش های زیر پاسخ بده.

((طوفان شاخه های درخت را شکست. بعد از چند روز برگ های آن شاخه خشک شدند.))

الف: چه قسمتی از داخل شاخه درخت آسیب دیده است؟

۱- تار های کشنده

۲- آوند

۳- روزنه

ب: دلیل خشک شدن برگ را بنویس.

.....  
 .....  
 .....

**ایستگاه فکر:** احسان روزی به مغازه ی گل فروشی پدرش رفت. او با تعجب دید که پدرش در مدت چند ساعت گل های رُز سفید را به رنگ های آبی در آورد. شما برایش توضیح دهید که پدرش چگونه این کار را انجام داد

.....  
 .....





درس هفدهم (کار و تلاش صفحه ۱۳۰)



متن بخوان و ببیندیش درباره زندگی پرفراز و نشیب دانشمندی است که احترام به معلم برای او خیلی مهم بود و تمام عمر خود را کار تلاش کرد و لحظه ای از آموختن و پرشگری دست برداشت و برای فرهنگ و تمدن ایران زحمت کشید. ابوریحان بیرونی معتقد بود پرسیدن راه خردمندان ی رسیدن به دانش و معرفت است و همه چیز را همگان می دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده است .  
حالا متن را از روی کتاب صفحه ۱۳۷ بخوان و به سوالات درک و مطلب جواب بده.

نمایش



نمایش در زبان فارسی هنری است که از چند هنر دیگر ترکیب یافته است. در نمایش بازیگران خود را به جای قهرمان و اشخاص داستان می گذارند و وقایعی را که بر سر قهرمانان آمده است با حرکات و اعمال و گفتار خود یک به یک در روی صحنه مجسم می کنند. در مراحل اجرای نمایش باید مراحل زیر رعایت شود:

- ۱- صحنه پردازی
- ۲- انتخاب نقش
- ۳- اجرای نمایش
- ۴- نقد و بررسی

۱- با توجه به متن بخوان و ببیندیش "همه چیز را همگان دانند" جملات زیر را به ترتیب رویداد شماره گذاری کنید.

- ..... از آن پس پدرم معلم قرآن، حساب و هندسه ام شد.
- ..... من به نشانه ی احترام، دست مکتب دار را بوسیدم.
- ..... مدت کمی در آن مکتب ماندم چون پدرم بر اثر بدگویی حسودان از دربار شاه رانده شد.
- ..... در شش سالگی همراه پدرم به مکتب رفتم.
- ..... درس معلم به من زمزمه محبت بود.

همه چیز را همگان دانند





## درس هفدهم (کار و تلاش صفحه ۱۳۰)



### نیایش

این درختان اند همچون خاکیان  
این درختان، مانند آدمیان هستند که دستهای خود را از خاک زمین به آسمان بلند کرده اند

با زبان سبز و با دست دراز  
از ضمیر خاک میگویند راز  
با زبان سبز برگهایشان و دستهای دراز کرده ی شاخه هایشان، دارند رازهای درون زمین را می گویند



یا رب، لطف و رحمت خود را از ما باز مگیر.  
ای خدا، مهربانی و رحمتت را از ما دریغ مکن.  
دلهای ما را به پرتو معرفت خود روشن دار.  
دلهای ما را به نور دانش خودت روشن کن.  
پروردگارا، ما را بدان نوری پرور که بندگان نیک خود را پروردی.  
خداوند، ما را هم با همان نوری که بندگان خوب خودت را پرورش میدهی، پرورش بده.  
ملکا! غافلان را به لطف خود بیدار گردان.

خدایا! انسان های بی خبر و نادان را به لطف خودت دانا کن.

۲- از نیایش پایان کتاب دو جمله پیدا کن که در آن ها از نشانه های ربط استفاده شده باشد ؟

---



---



---



---







## درسنامه ریاضی: حتمی، ممکن و غیر ممکن (صفحات ۱۳۴ تا ۱۳۹)



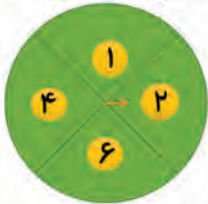
این هفته، در ابتدا چند تا سوال را با هم حل می کنیم و بعدش از شما می خواهیم که به صفحات ۱۳۶ و ۱۳۷ کتاب درسی ات مراجعه کنی و آنها را حل کنی.

الف) پاسخ صحیح را با علامت (x) مشخص کنید.

۱. اگر یک تاس را بیاندازیم، احتمال اینکه عدد فرد بیاید با کدام عبارت مشخص می شود؟
  - الف. به طور حتم زوج می آید.
  - ب. به احتمال برابر فرد می آید.
  - ج. به احتمال بیشتر فرد می آید.
  - د. به احتمال کمتر فرد می آید.

بارها تاس را در بازی های مختلف دیدیم و مطمئن هستیم که تعداد اعداد فرد و زوج در تاس با هم برابر است، حالا شما بگو پاسخ این سوال چه می شود؟ گزینه ی ب

۲. عقربه چرخنده را به حرکت در آورده ایم. با چه احتمالی این عقربه در قسمت هایی که با اعداد زوج مشخص شده اند توقف می کند؟



- الف. به احتمال برابر
- ب. به طور حتم اتفاق می افتد.
- ج. به احتمال بیشتر
- د. به احتمال کمتر

در چرخنده مقابل تعداد اعداد زوج از اعداد فرد بیشتر است پس (ج) درست است.

۳. در کیسه ای ۶ مهره به رنگ های سبز، قرمز و آبی وجود دارد. دست مان را داخل کیسه می کنیم و یک مهره بیرون می آوریم. رنگ های مهره های داخل کیسه باید چگونه باشد تا احتمال بیرون آمدن سبز بیشتر باشد؟

- الف. ۲ تا سبز ۳ تا آبی یکی قرمز
- ب. ۲ تا قرمز ۳ تا آبی یکی سبز
- ج. ۲ تا قرمز ۲ تا سبز ۲ تا آبی
- د. ۴ تا سبز یکی آبی یکی قرمز

فرزند عزیزم هر جا تعداد بیشتر باشد احتمال بیرون آمدن هم بیشتر است. گزینه ی د جواب سوال است.

بازی: پنجمین شعر از کتاب فارسی ات را بخوان احتمال کلمات با ۵ نقطه بیشتر است یا احتمال کلمات با شش نقطه یا اینکه احتمال شان برابر است؟

برای این کار کلماتی که ۵ نقطه دارند و کلماتی که شش نقطه دارند را بنویس و آنها را بشمار و سپس نتیجه را بیان کن.



از دست دادن و روبوسی با دیگران پرهیز کنید.





## درسنامه علوم: درس دوازدهم از ریشه تا برگ (صفحات ۱۰۳ و ۱۰۴)



پیامد درس: در پایان درس انتظار می رود دانش آموزان وظیفه ی برگ در گیاهان را توضیح دهد. روزنه را در روی برگ نشان دهد. و اجزای مختلف برگ مثل رگبرگ، روزنه را نشان دهد.

### ۳-ریشه



- پشت و روی برگ سوراخ های کوچکی به نام روزنه وجود دارد که به وسیله ی آن ها گاز های اکسیژن و کربن دی اکسید به برگ وارد و یا از آن خارج می شوند. روزنه ها می توانند با باز و بسته شدن ورود و خروج گاز ها را کنترل کنند.



روزنه ها هوا را از اینجا وارد می کنند.

### تکالیف مهارت محور:

محل قرار گرفتن هر کدام از اندام ها را به تصویر سمت چپ وصل کن.



- تار های کشنده
- رگبرگ
- روزنه
- آوند

**فعالیت:** مسیر سفر آب و مواد محلول در آن را از خاک تا برگ نقاشی و به ترتیب آن ها را شماره گذاری کن. داستان این سفر را بنویس.

آزمایشی طراحی کنید که در آن نقش روزنه ها در تنفس و رشد گیاه نشان دهد.





معلم سنجی			والدین سنجی		خود سنجی		پس از پایان این درس باید چه مطالبی اموخته شود
پیشنهاد	تمرین ترمیمی	نقاط ضعف	نیاز به تمرین	فرا گرفته شده	تمرین دارم	فرا گرفتم	<p><b>فارسی پایه پنجم</b></p> <p>مهارت خواندن شعر با لحن مناسب</p> <p>به کارگیری کلمات (چون و چو) و معانی مختلف آن در جمله</p> <p>مهارت نوشتن در بازگردانی شعر به نثر ساده</p> <p>با فضائل اخلاقی و رفتاری برخی دانشمندان ایرانی</p> <p>روحیه پرسشگری و کسب علم در فرآیندهای روش علمی</p> <p>مهارت گوش دادن در توجه به لحن داستان</p> <p>مهارت درک متن درس</p> <p>مهارت خوب دیدن</p> <p>ترتیب قرار گرفتن کلمه ها در شعر و نثر</p>



پس از پایان این درس باید چه مطالبی اموخته شود

خود سنجی

والدین سنجی

معلم سنجی

ریاضی پایه پنجم

درک مفهوم داده و رسم جدول داده شناخت روشهای مختلف جمع اوری داده ها شناخت انواع نمودار انتخاب نمودار مناسب برای هر دسته ی خاص از اطلاعات رسم نمودار دایره ای برای داده هایی که نسبت شان با کل را بخواهیم. رسم نمودار خط شکسته برای دادههایی که تغییرات در آنها مهم است. درک مفهوم میانگین حل مسائل مربوط به میانگین استفاده از روش های مختلف برای محاسبه میانگین درک مفهوم احتمال بیان احتمال های ممکن و غیر ممکن در زندگی روزمره درک مفهوم احتمال ریاضی و بیان آن با یک عبارت ریاضی درک این مطلب که در تکرار زیاد ممکن است پیش بینی ما در احتمال و در واقعیت کمی به هم نزدیک باشد. مفهوم بازی عادلانه و ناعادلانه حل مسائل مربوط به احتمال

فرا گرفتم کامل

نیاز به تمرین دارم

گرفته شده فرا

نیاز به تمرین

نیاز به تمرین

نیاز به تمرین

پیشنهاد تمرین ترمیمی





معلم سنجی			والدین سنجی		خود سنجی		پس از پایان این درس باید چه مطالبی اموخته شود
پیشنهاد	تمرین ترمیمی	نقاط ضعف	نیاز به تمرین	فرا گرفته شده	تمرین دارم	فرا گرفتم	<p><b>علوم پایه پنجم</b></p> <p>آشنایی با اثر نوع خاک بر رشد گیاهان</p> <p>آشنایی با اثر انواع آب بر رشد گیاهان</p> <p>شناخت گیاهک و توانایی تولید گیاهک</p> <p>آشنایی با فواید درخت و درخت کاری</p> <p>شناخت مراحل حرکت آب و مواد معدنی از ریشه تا برگ</p> <p>شناخت اجزای برگ و ریشه درخت و گیاه</p> <p>آشنایی با کار با میکروسکوپ برای شناخت ساختمان برگ</p> <p>آشنایی با نحوه تولید و تکثیر گیاهان</p>



۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج

## چگونه شروع به نوشتن کنیم ؟

### گام اول : انتخاب موضوع

- انتخاب موضوع اولین قدم و یک خرده مهارت در نوشتن است.
- موضوع باید ساده ، ملموس ، محدود ، واقعی و آشنا باشد.
- سیب، رامبوستان یا دراگون کدام ملموس تر است؟!
- شکل، اندازه، رنگ، جنس، سردی، گرمی، مزه،....
- مثلا آسانسور برای یک دانش آموز شهری و تراکتور برای شما به عنوان بچه کشاورز ملموس است.

### گام سوم : طبقه بندی کنیم

- طبقه بندی یعنی اینکه ما اجزا ثابت و اجزا متحرک را مشخص کنیم.
- ابتدا از اجزای ثابت شروع کنید و بعد سراغ قسمتهای متحرک بروید مثلا اگر میخواهید خانه ی قدیمی مادر بزرگ را توصیف کنید دقیقا اول دیوارهای کاهگلی را توصیف کنید و بعد از دری که با سرو صدا باز می شود صحبت کنید.
- طبقه بندی درست به ذهن شما و خواننده نظم می دهد و نوشته شما را حرفه ای می کند.

### گام دوم : کادربندی کنیم

- از کجا و چه فاصله ای به موضوع نگاه می کنیم .
- نوشته خوب زاویه نگاه دارد و ذهن را هدایت می کند .
- فاصله نشستن روی درخت، ۲متری درخت یا ۲۰ متری یک درخت متفاوت است .
- نظم و سامان نوشته با کادربندی اتفاق می افتد مانند فردوسی در شاهنامه که دقیقا به ما می گوید نزدیک قهرمان هستیم یا از دور او را زیر نظر گرفته ایم.
- همه شما کادربندی واحد ندارید ولی باید که مستقیم به زاویه نگاه اشاره کنید و بگویید کجا ایستاده اید.
- نوشته خوب زاویه دقیق نگاه دارد و خواننده می تواند صحنه را کامل تصور کند.

### گام چهارم : بیان جزئیات

- بیان جزئیات نوشته را باورپذیر و واقعی می کند.
- مثلامیوه فروش زیاد است ولی میوه فروشی که دسته عینکش شکسته وبایک تکه کش آن را به گوشش رسانده کم است و خواننده را مطمئن میکند که این شخص وجود دارد و شما او را میشناسید و به ما معرفی می کنید.
- تکنیک بیان کردن جزئیات ابتدا سوژه و موضوع را معرفی کنید بعد جزئیات را درباره او به ما بگویید.
- فرزندم با توجه به این چهار گام یک موضوع را انتخاب کن و درباره اش بنویس ، حالا تو یک معلم نکته سنجی و می خواهی نوشته ی خودت را در جدول زیر ارزیابی کنی، نمره انشا را باید برای رعایت سنج به خودت بدهی مثلا موضوع خوب و ملموس است ، کادربندی و طبقه بندی دارد یا نه ، جزئیات درباره این شخص به ما گفته شده یا نه.





### گام ششم: استفاده از فعلهای تصویری و زنده و پویا

- فعل ها در زبان فارسی نقش و قابلیت فوق العاده ای دارند.
- فعل ها بیشتر از صفت و قید می تواند موضوع را برای ما توصیف کند.
- به جای فعلهای مرده و خنثی از فعلهای تصویری و پویا استفاده کنید.
- افعالی مثل بالا آمد در جمله خورشید از پشت کوهها بالا آمد، برق انداخته بود در جمله کفشهایش را برق انداخته بود. جان دار هستند و حیات بخش، نوشته مارا زنده می کنند و به خواننده مارا به عنوان یک نویسنده حرفه ای معرفی می کنند.
- افعال مرده راحت به ذهن میرسد ولی در بازنویسی آنها را عوض کنیم و فعل زنده و پویا استفاده کنیم.

### گام پنجم: نام و نشان بگذارید.

- اگر نام دارد، با نام و نشان واقعی توصیف کنید
- نگوید سیب بگوید سیب لبنانی خوش عطر
- اگر نام ندارد نام بگذارید: خواهرم به پاک کن رنگ رفته کوچک شده اش جگر گوشه میگفت یعنی این پاک کن برای خواهر من بسیار عزیز بود و با پاک کن های دیگر فرق داشت.
- همه چیزها در دنیا نام دارند، خیلی بهتر است بگوییم گل شمعدانی کوچولودر پنجره تا بگوییم گلدان در پنجره، همین واژه شمعدانی فوری تصویری از پنجره را با گلبرگهای قرمز و برگهای سبز که به طرف نور کشیده شده است پیش چشم خواننده مجسم می کند.



### گام هفتم: از واژه های درست و دقیق برای توصیف استفاده کنید.

- در واقع واژه هم معنی نداریم، هر واژه جایگاه و حریم خودش را دارد و تصویر، معنا و اندیشه ی خاص خودش را خلق می کند.
- متن شاد واژه های خودش را میخوهد و متن غمگین واژه های خودش را، با توجه به بافت متن خود انتخاب واژه نمایید.
- نویسنده باید واژه مناسب بیابد یا برایش بسازد.





گام هشتم: استفاده از جملات کوتاه کوتاه که با فعل تمام می شود.

- استفاده از جمله های طولانی قید، صفت و حروف اضافه ی بسیار دارد و خواننده دایم انتظار می کشد که جمله کی تمام می شود .

- حضور کلمات اضافه نوشتن را از تکاپو می اندازد و ذهن را خسته می کند.  
 - جمله کوتاه: جمله ای است که کلمات اضافه و زاید ندارد، تصویرهای قاطعی نیست، فرض کنید من بگویم "آدم کنار درخت گلابی نشستم. بوی شکوفه ها را حس کردم. به آسمان آبی نگاه کردم"، حالا اگر می گفتم زیر درخت گلابی با بوی شکوفه ها از لای شاخه ها به آسمان آبی نگاه می کردم تصاویر ذهنی شما مخدوش بود.



ردیف	سنجه های ارزیابی شما برای نوشته	رعایت شده	رعایت نشده
1	موضوع انتخاب شده کاملا آشنا و ملموس است.		
2	دقیقا مشخص شده از کجا و چه فاصله ای به موضوع نگاه می کند.		
3	در معرفی ابتدا اجزای ثابت و بعد اجزای متحرک معرفی شده است.		
4	جزئیات بیان شده سوژه را برای خواننده قابل باور می کند.		
5	از نام و نشان واقعی استفاده کنید یا نام و نشان بگذارید.		
6	از فعل های تصویری و زنده و پویا استفاده کرده اید.		
7	از واژه های درست و دقیق برای توصیف در متن استفاده شده است.		
8	از جملات کوتاه کوتاه که با فعل تمام می شود استفاده کرده اید.		





# چگونه به طور ایمن از ماسک استفاده کنیم.



قبل از دست زدن به ماسک  
دستان خود را بشویید.



مطمئن شوید ماسک پارگی یا  
سوراخ نداشته باشد.



قسمت بالایی ماسک را پیدا  
کنید، جایی که قطعه فلزی  
دارد یا لبه آن سفت است.



اطمینان حاصل کنید قسمت  
رنگی ماسک به سمت خارج  
باشد.



قطعه فلزی یا لبه سفت آن را  
بالای بینی قرار دهید.



دهان، بینی و چانه خود را به  
طور کامل بپوشانید.



ماسک را بر روی صورت طوری  
تنظیم کنید تا کاملاً روی صورت  
شما قرار گیرد و منفذی برای  
ورود هوا وجود نداشته باشد.



از دست زدن به ماسک  
خودداری کنید.



ماسک را از پشت گوش یا سر  
بردارید.



ماسک را بلافاصله پس از  
استفاده ترجیحاً درون سطل  
زباله بسته دور بریزید.



دستان خود را پس از دور  
انداختن ماسک بشویید.

به یاد داشته باشید که ماسک ها به تنهایی نمی توانند از شما در برابر COVID-19 محافظت کنند. حداقل ۲ متر از دیگران فاصله داشته باشید و حتی در حالی که ماسک دارید، دستان خود را به طور مکرر و دقیق بشویید.

